

Návrh opatrení:

Systémové opatrenia:

1. Urýchlene, a to do šiestich mesiacov, dokončiť proces vytvorenia inštitútu detského ombudsmana pri úrade verejnej ochrankyne práv, v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva dieťaťa. V kompetencii úradu bude aj oblasť ochrany detí pred týraním, sexuálnym zneužívaním a zanedbávaním. Základným predpokladom naplnenia tohto záväzku sú dostatočné kompetencie, ako aj finančné, odborné a personálne zabezpečenie novovzniknutého úradu, ktoré mu umožní venovať sa koordinácii a systémovému nastaveniu mechanizmov v tejto oblasti v plnej miere. Jeho prvou úlohou by malo byť:

- Analýza reálneho výskytu týrania, sexuálneho zneužívania a zanedbávania detí ako aj audit súčasného systému inštitucionálnej ochrany detí pred týraním, sexuálnym zneužívaním a zanedbávaním v časovom horizonte do deviatich mesiacov.
- Vytvorenie národnej stratégie na ochranu detí pred násilím v horizonte do konca roka 2013.

2. S plnou vážnosťou sa zaoberať alternatívou vyčlenenia Oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej SPODaSK) spod úradov práce v záujme potreby vytvorenia špecializovaného pracoviska s osobitnými právomocami, vybavením a odbornosťou zodpovedajúcimi závažnosti a rozsahu jeho činnosti. Vytvorenie špecializovaného pracoviska vytvorí lepšie predpoklady pre okamžité a efektívne riešenie akútnych prípadov a adekvátnu koordináciu s ďalšími aktérmi zaangażovanými v prípadoch týraných, sexuálne zneužívaných a zanedbávaných detí (mimovládne organizácie, detskí pediatri, psychológovia, polícia, vyšetrovatelia, prokurátori, sudcovia)

Okamžité opatrenia:

1. Vláda SR by mala uložiť všetkým rezortom (najmä MPSRV, Min zdravotníctva, Min. vnútra, ale aj Min. školstva, Min. spravodlivosti, Min. financií), aby vypracovali audit svojich aktuálne platných postupov a interných smerníc v oblasti ochrany detí pred týraním, sexuálnym zneužívaním a zanedbávaním a ich urýchlenú aktualizáciu, ktorá prispeje k riešeniu akútneho stavu v tejto oblasti a zvýšeniu ich schopnosti okamžite reagovať pri riešení najzávažnejších prípadov. Jedným z možných opatrení môže byť vytváranie multidisciplinárnych a multisektorových tímov pre riešenie konkrétnych prípadov týrania, zneužívania a zanedbávania detí vo vybraných obvodoch/okresoch s cieľom overiť metodiku ich efektívneho fungovania.

2. Iniciať, aby úrad verejnej ochrankyne práv ako nezávislá inštitúcia prešetril postupy všetkých zúčastnených zodpovedných strán v posledných najzávažnejších kauzách v oblasti týrania, sexuálneho zneužívania a zanedbávania detí a vypracoval analýzu, ktorá bude následne predložená poslancom NR SR, ako i Výboru pre deti a mládež.

3. Zo strany príslušných ministerstiev realizovať aktivity smerom k scitlivovaniu vnímania verejnosti na prípady týrania, sexuálneho zneužívania a zanedbávania detí napríklad aj formou spustenia kampane Rady Európy v rámci programu Budovanie Európy pre deti a s deťmi "jedno z piatich", zameranej na ochranu detí pred sexuálnym násilím.

4. Reagovať na kritickú personálnu a materiálnu poddimenzovanosť oddelení—SPODaSK okamžitým navýšením stavu sociálnych pracovníkov s adekvátnou odbornosťou a materiálnym vybavením, ktorí budú dedikovaní na vybavovanie agendy, týkajúcej sa týrania, zneužívania a zanedbávania detí, o 20%.

5. Prizvať zástupcov mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti problematiky ochrany týraných, sexuálne zneužívaných a zanedbávaných detí ako i Výbor pre deti a mládež do procesu prípravy plánovanej novelizácie Zákona č. 305 Zz. za účelom správnej implementácie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ. Zároveň je potrebné pripraviť analýzu dopadov nového zákonníka práce na poskytovanie programov pre deti a rodiny ohrozené násilím.

6. Pri nastavovaní štátnych finančných mechanizmov brať do úvahy dôležitosť akreditovaných krízových stredísk pobytového typu v oblasti práce s obeťami týrania, sexuálneho zneužívania a zanedbávania detí.

Tieto návrhy vznikli v spolupráci Rady mládeže Slovenska, Slovenského výboru pre UNICEF, Asociácie krízových centier, SOCIA – nadácie pre podporu sociálnych zmien a Koalície pre deti.

V Bratislave dňa 10. októbra 2012